

Koronawirus – obawy i ocena polityki rządu

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2022

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W marcowym sondażu¹ realizowanym w okresie relatywnie niewielkiej (w porównaniu ze szczytem piątej fali) i stabilnej liczby nowych zakażeń wirusem Sars-Cov-2 zapytaliśmy Polaków o obawy przed zakażeniem koronawirusem, opinie na temat obowiązujących ograniczeń i restrykcji, a także o ocenę polityki rządu wobec epidemii. Od 1 marca zostały zniesione niektóre restrykcje. Przestały obowiązywać wszystkie limity osób – w sklepach, restauracjach, miejscach kultury, transporcie oraz podczas spotkań i imprez. Ponownie zostały otwarte kluby, dyskoteki i inne miejsca do tańczenia. Pozostały jeszcze obostrzenia związane z noszeniem maseczek w przestrzeniach zamkniętych, izolacją w przypadku zakażenia Covid-19, kwarantanną dla współdomowników osób zakażonych oraz kwarantanną przyjazdową.

OBAWY PRZED ZARAŻENIEM SIĘ KORONAWIRUSEM

W ciągu ostatniego miesiąca zmalały obawy przed zakażeniem koronawirusem. Wyraźnie zmniejszył się odsetek badanych deklarujących takie obawy (z 52% do 43%), a zwiększył niebojących się zakażenia (z 48% do 55%). Obecny poziom obaw jest najniższy od początku epidemii.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (383) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

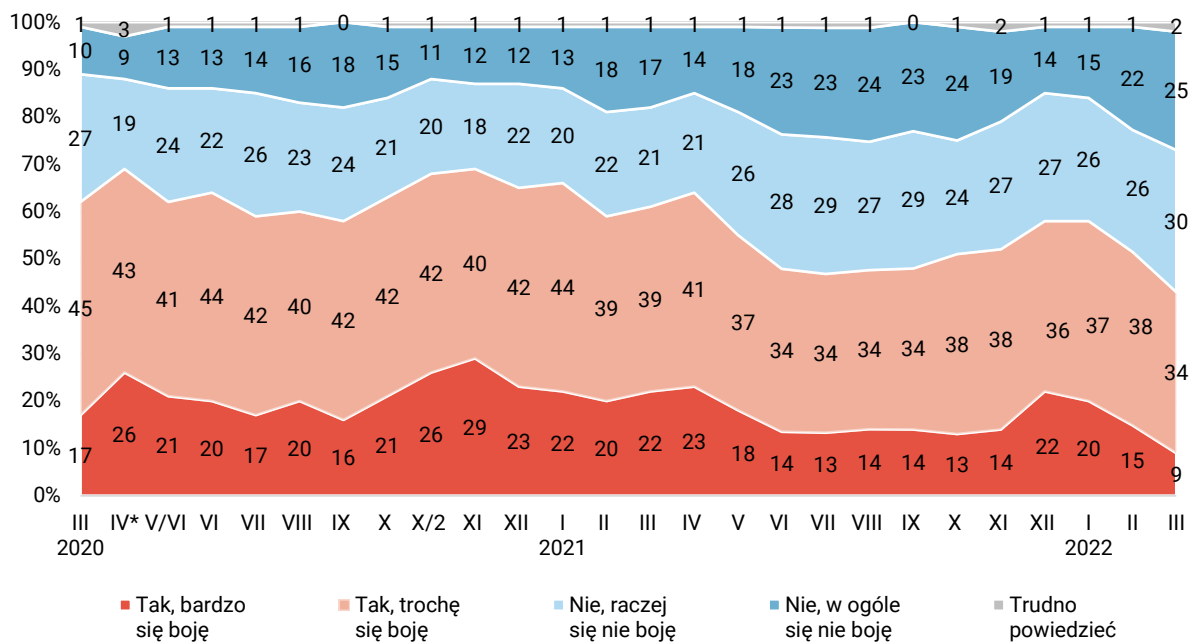
Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej, do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 28 lutego do 10 marca 2022 roku na próbie liczącej 1078 osób (w tym: 56,0% metodą CAPI, 28,4% – CATI i 15,6% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

RYS. 1. Czy Pan(i) osobiście boi się zarażenia koronawirusem?

* Badanie przeprowadzone w czasie lockdownu na próbie internautów

Obawy przed zarażeniem koronawirusem zależą przede wszystkim od wieku. Mniejsze lub większe obawy wyraża ponad połowa badanych w wieku 55 lat i więcej (56%–60% w zależności od kategorii). Osoby młodsze (do 54 roku życia) bojące się zakażenia należą do mniejszości.

TABELA 1

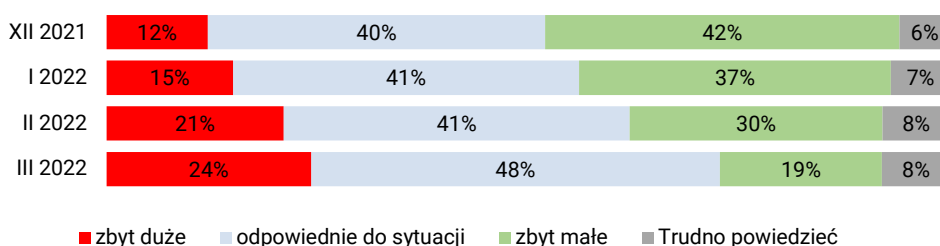
Wiek	Czy Pan(i) osobiście boi się zarażenia koronawirusem?				
	Tak, bardzo się boję	Tak, trochę się boję	Nie, raczej się nie boję	Nie, w ogóle się nie boję	Trudno powiedzieć
	w procentach				
18–24 lata	3	17	38	41	1
25–34	5	27	35	32	1
35–44	4	32	38	26	1
45–54	7	39	29	23	2
55–64	11	45	29	14	0
65 lat i więcej	21	39	17	21	3

POSTRZEGANIE OGRANICZEŃ I RESTRYKCJI

W stosunku do lutego zmalało przekonanie, że obecnie obowiązujące ograniczenia i restrykcje są zbyt małe (z 30% do 19%), a wzrosło – że odpowiednie (z 41% do 48%) i zbyt duże (z 21% do 24%).

CBOS

RYS. 2. Czy obowiązujące obecnie ograniczenia i restrykcje są:

Postrzeganie ograniczeń i restrykcji w znacznej mierze zależy od stosunku do szczepień przeciw Covid-19. Badani mający przychylne nastawienie do szczepień (zaszczepieni oraz zamierzający się zaszczepić) częściej niż pozostali są zdania, że obowiązujące restrykcje są odpowiednie, a niechęć się szczepić wyraźnie częściej uważają, że obowiązujące restrykcje zbyt duże.

TABELA 2

Stosunek do szczepień*	Czy obowiązujące obecnie ograniczenia i restrykcje są:			
	zbyt duże	odpowiednie do sytuacji	zbyt małe	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Zaszczepieni (przynajmniej 1 dawką) oraz chcący się zaszczepić	17	51	24	8
Niechęć się zaszczepić	45	42	8	6

* Pominięto trudno powiedzieć

Ponadto można zauważyć, że młodszy respondenci częściej uważają, iż obowiązujące restrykcje są zbyt duże, a starsi – że zbyt małe. Zależność ta jest związana z samym nastawieniem do szczepień – gdyż bardziej przychylne wobec nich są osoby starsze.

Stosunek do ograniczeń i restrykcji zależy również od poglądów politycznych i preferencji partyjnych. Zwolennikami mniejszych restrykcji częściej niż pozostali są badani o niesprecyzowanych poglądach politycznych (32%) oraz identyfikujący się z prawicą (25%), a większych – utożsamiający się z lewicą (33%).

W potencjalnych elektoratach partyjnych o tym, że istniejące restrykcje i ograniczenia są zbyt duże najczęściej mówią zwolennicy Konfederacji (72%), a że zbyt małe – wyborcy Koalicji Obywatelskiej (47%). Z kolei ankietowani popierający Prawo i Sprawiedliwość wyraźnie częściej niż pozostali uważają, że obowiązujące ograniczenia i restrykcje są odpowiednie do sytuacji (71%).

TABELA 3

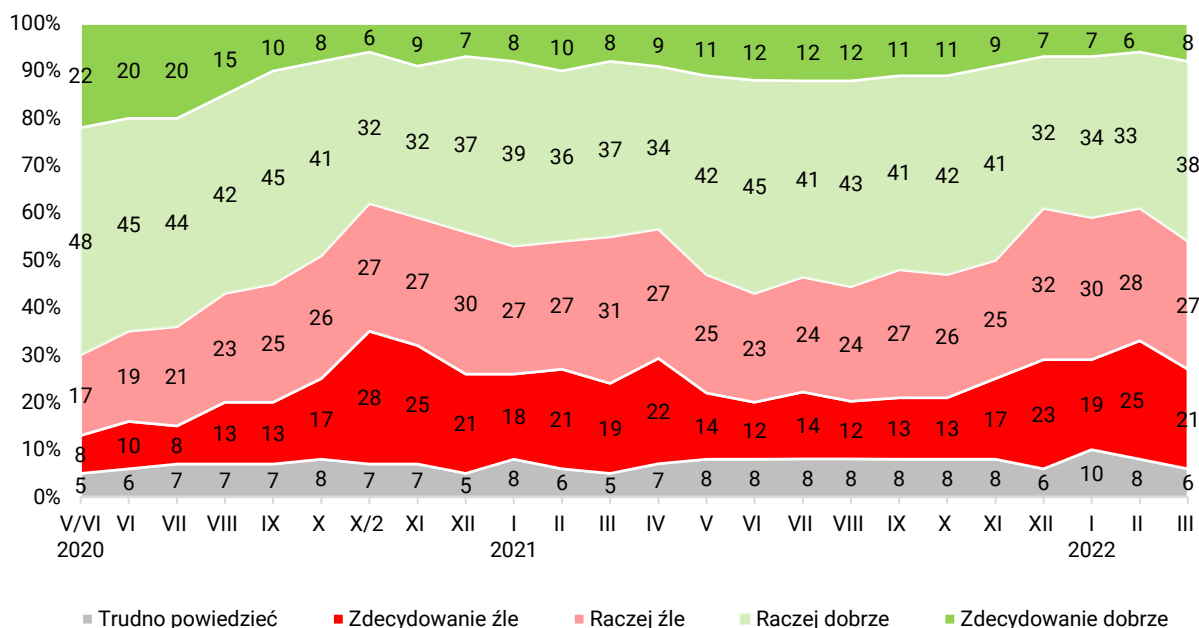
Potencjalne elektoraty	Czy obowiązujące obecnie ograniczenia i restrykcje są:			
	zbyt duże	odpowiednie do sytuacji	zbyt małe	Trudno powiedzieć
	w procentach			
Konfederacja Wolność i Niepodległość	72	24	2	2
Polska 2050 Szymona Hołowni	24	31	36	9
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Partią Republikańską)	16	71	8	5
Koalicja Obywatelska	15	30	47	7

JAK RZĄD RADZI SOBIE ZE ZWALCZANIEM EPIDEMII?

W marcu notujemy poprawę ocen działań rządu w zwalczaniu epidemii. Od lutego przybyło badanych postrzegających je pozytywnie (o 7 punktów procentowych, do 46%), a ubyło oceniających je negatywnie (o 5 punktów, do 48%).

CBOS

RYS. 3. Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) działania rządu mające na celu walkę z epidemią koronawirusa w Polsce?

Działania rządu w zwalczaniu epidemii stosunkowo dobrze oceniają badani w wieku powyżej 55 lat (56%–58% ocen pozytywnych w zależności od kategorii), mieszkańcy wsi (55%), respondenci gorzej wykształceni (63% z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym), o niższych dochodach *per capita* – do 1500 zł (59%–60% w zależności od kategorii), a w grupach społeczno-zawodowych są to najczęściej rolnicy (75%).

Z kolei krytycznie na temat działań urzędującego gabinetu w walce z epidemią częściej niż inni wypowiadają się mieszkańcy największych miast (63% ocen negatywnych), absolwenci wyższych uczelni (63%) oraz respondenci z gospodarstw domowych o dochodach *per capita* wynoszących co najmniej 3000 zł (64%). W grupach społeczno-zawodowych częściej niż pozostali niezadowolone artykułują: średni personel, technicy (72%), a w dalszej kolejności – kadra kierownicza i specjaliści z wyższym wykształceniem (65%), a także pracujący na własny rachunek (64%).

Oceny działań rządu w zwalczaniu epidemii w znacznej mierze zależą od orientacji światopoglądowej. Wyraźniej lepiej postrzegają je osoby bardziej religijne (68% zadowolonych wśród praktykujących kilka razy w tygodniu), o prawicowych poglądach politycznych (67%), a w potencjalnych elektoratach partyjnych – sympatycy Prawa i Sprawiedliwości (83%). Natomiast negatywnie prace rządu w zakresie walki z epidemią ponadprzeciętnie często postrzegają osoby niepraktykujące religijnie (66% niezadowolonych), identyfikujące się z lewicą (67%) oraz popierające ugrupowania opozycyjne.

TABELA 4

Potencjalne elektoraty	Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) działania rządu mające na celu walkę z epidemią koronawirusa w Polsce?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
Prawo i Sprawiedliwość (wraz z Solidarną Polską i Partią Republikańską)	83	11	6
Polska 2050 Szymona Hołowni	24	74	2
Konfederacja Wolność i Niepodległość	16	84	
Koalicja Obywatelska	20	77	3

Postrzeganie działań rządu mających na celu walkę z epidemią zależy również od oceny aktualnie obowiązujących ograniczeń i restrykcji. Zdecydowana większość uważających, że są one odpowiednie do sytuacji pozytywnie ocenia działania urzędującego gabinetu w tym zakresie (73%), natomiast uważający, że są one nieadekwatne – zbyt małe lub zbyt duże – w większości działania te postrzegają krytycznie (odpowiednio 75% i 73%).

TABELA 5

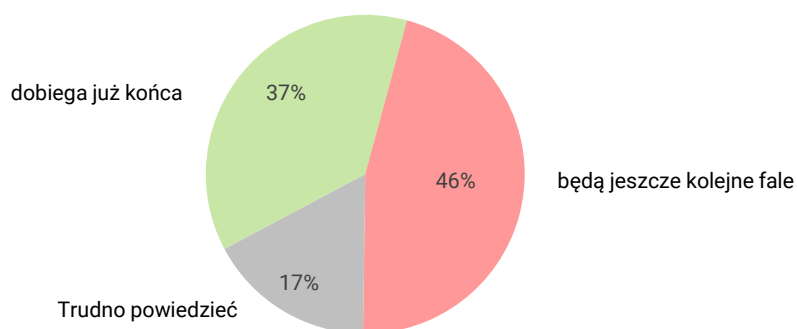
Czy obowiązujące obecnie ograniczenia i restrykcje są:	Jak, ogólnie rzecz biorąc, ocenia Pan(i) działania rządu mające na celu walkę z epidemią koronawirusa w Polsce?		
	Dobrze	Źle	Trudno powiedzieć
	w procentach		
zbyt duże	22	73	5
odpowiednie do sytuacji	73	22	5
zbyt małe	23	75	2

KONIEC EPIDEMII?

Opinie na temat końca epidemii są dosyć podzielone, niemniej jednak przeważa przekonanie, że epidemia jeszcze się nie kończy, lecz będą kolejne fale (46%). Pogląd, że epidemia dobiega już końca wyraża 37% ankietowanych.

CBOS

RYS. 4. Czy, Pana(i) zdaniem, epidemia koronawirusa

Z analizy zróżnicowań społeczno-demograficznych wynika, że częściej niż inni o tym, że epidemia dobiega już końca przekonani są najmłodsi respondenci w wieku 18-24 lata (52%). Starsi natomiast, w wieku 55+, wyraźnie częściej nie mają sprecyzowanego zdania na ten temat (23%-25% w zależności od kategorii). Opinie w tym względzie różnicuje również wielkość miejsca zamieszkania – o końcu epidemii częściej mówią mieszkańcy miejscowości do 500 tys. mieszkańców (37%-40% w zależności od kategorii). Z kolei mieszkańcy największych miast zdecydowanie częściej niż pozostali sądzą, że nadejdą kolejne wzrosty zachorowań (61%). Przekonanie takie częściej wyrażają również absolwenci wyższych uczelni (53%) oraz badani o dochodach *per capita* wynoszących co najmniej 2000 zł (51%-55% w zależności od kategorii). Natomiast respondenci gorzej wykształceni – z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym (35%) oraz o niższych dochodach *per capita* – do 1500 zł (23%-28% w zależności od kategorii) częściej niż inni nie mają zdania na ten temat.

Opinie o końcu epidemii w pewnym stopniu zależą od poglądów politycznych mierzonych na skali lewica-centrum-prawica. Respondenci o prawicowych poglądach politycznych częściej mówią, że epidemia dobiega końca (42%), natomiast o kolejnych falach częściej przekonani są identyfikujący się z lewicą (61%).

W stosunku do lutego zmniejszyły się obawy przed zakażeniem koronawirusem i obecny ich poziom jest najniższy od początku epidemii. Zmniejszeniu obaw towarzyszy wzrost przekonania, że obowiązujące restrykcje i obostrzenia są odpowiednie do sytuacji, a spadek – że zbyt małe. W marcu poprawiło się postrzeganie działań rządu w zwalczaniu epidemii. Obecnie porównywalnie często oceniane są one pozytywnie co negatywnie.

Mimo wyraźnego spadku obaw przed zakażeniem, badani uważający, że epidemia koronawirusa dobiega już końca należą do mniejszości, a blisko połowa jest zdania – że będą jeszcze kolejne fale.

Opracowała

Małgorzata Omyła-Rudzka